

Meer dan veilig. Over bestuur, bescherming en burgerschap

H. Boutellier, Den Haag, Boom Juridische Uitgevers, 2005, 41p.

Meer dan veilig is de schriftelijke neerslag van de rede die Hans Boutellier op 7 april 2005 uitsprak bij de aanvaarding van de leeropdracht Politie- en veiligheidsstudies, aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Boutellier is daar bovenop reeds langer algemeen directeur van het Verwey Jonker-instituut, een groot beleidsgericht onderzoeksinstituut gevestigd te Utrecht dat zo'n vijfendertig wetenschappelijke medewerkers telt. Wie een vlugge blik werpt op het verloop van zijn carrière - die (zoals dit vaak het geval is) mooi te reconstrueren valt uit het dankwoord aan het einde van zijn rede - merkt al vlug dat deze rijk gevuld is en sterk in de breedte uitdijt: Boutelliers loopbaan krinkelt tussen universiteiten, beleidsgerichte onderzoeksinstellingen en zuivere beleidsfuncties.

Voor een deel heeft Boutellier dit succes waarschijnlijk te danken aan zijn aparte plaats in het Nederlandse criminologische wereldje. Boutellier prikkelt geregeld en weekt steevast reacties los. Zijn publicaties - in het bijzonder zijn twee boeken *Solidariteit en slachtofferschap* uit 1993 en *De veiligheidsutopie* uit 2002 - kennen heel wat weerklank. Het is daarbij interessant om vaststellen dat Boutellier zijn critici (of althans een deel ervan) vaak van antwoord dient: in 1994 deed hij dit in een hoofdstuk in de bundel *Hoe punitief is Nederland?*, in 2003 in een reactie op een pre-advies van cultuursocioloog Anton Zijderveld rond het thema *Het opstandige slachtoffer*, en een jaar later in het rechtssociologische tijdschrift *Recht der Werkelijkheid* als wederwoord op een kritisch essay van Roel Pieterman. Soms heeft zijn werk een ronduit provocerende ondertoon. Zo was Willem de Haan niet opgezet met het beeld dat Boutellier in *De veiligheidsutopie* ophing van de Nederlandse criminologie.¹ En ook volgende uitspraak uit *Meer dan veilig* "Criminologische onderzoekers hebben zich te beperken tot criminaliteit, veiligheidsonderzoekers juist niet" (voetnoot 76, p. 31) doet bij menig criminoloog (de recensent van dienst inclusief) waarschijnlijk de wenkbrauwen fronsen.

Meteen zijn we aanbeland bij *Meer dan veilig*. Vooraf moet toch wel aangestipt worden dat het hier om een lezing gaat die, naar goede Nederlandse gewoonte, in boekvorm gepubliceerd werd. Dit betekent dat er soms - gezien het korte bestek - wat al te vlug en in al te grote vlucht over zaken heen gesprongen wordt. Voor een recensent maakt dit het werk enerzijds gemakkelijker: je krijgt de naakte ruggegraat van het verhaal voorgeschoteld en je moet je niet door honderden pagina's argumentatie worstelen. Maar anderzijds wordt de job ook moeilijker: verbanden zijn niet altijd even duidelijk en een stoet auteurs passeert de revue zonder dat de auteur die zich op hen beroept of hen kritiseert, even kan of wil verpozen. Kortom, als recensent blijf je met vragen zitten: het is soms wat moeilijk om je de gewrichten tussen de ruggewervels te verbeelden.

* Aspirant Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek -Vlaanderen, Instituut voor strafrecht, K.U.Leuven.

1 W. DE HAAN, "In een kwaad daglicht. De toestand in de Nederlandse criminologie besproken door dr. J.C.J. Boutellier", *Tijdschrift voor Criminologie*, 2003, 71-78.

Die verbeeldingsoefening wordt wel wat eenvoudiger als je *De veiligheidsutopie* in het achterhoofd houdt. *Meer dan veilig* opent met een aantal beschouwingen die Boutellier reeds eerder in zijn andere boek verder had uitgewerkt. Boutellier doet een wat paradoxale vaststelling. Enerzijds wordt het strafrecht heilig verklaard: het toenemende beroep op het strafrecht maakt brandhout van de ultieme remedie gedachte - strafrecht is uitgegroeid tot een centrale instantie van de hedendaagse samenleving. Maar anderzijds gaat dit gepaard met groeiende inspanningen om het veiligheidsprobleem tot een zaak van de samenleving te maken. De roep om méér strafrecht weergalmt in een klimaat van machtsverlies: het strafrechtsapparaat verliest haar greep - ze kan het niet langer alleen bolwerken. In *Meer dan veilig* houdt Boutellier, zoals hij stelt, "de tweeledige beweging van meer strafrecht én meer samenleving tegen het academische licht" (p. 6). Zijn aandacht gaat vooral uit naar *governing security* of de 'besturing van veiligheid' in een samenleving die hij op verschillende plaatsen in zijn betoog een 'bange samenleving' noemt.

Het vele gepraat over toonaangevende gebeurtenissen zoals de doodslag van Anja Joos, de moord op Van Gogh, politici die bedreigd worden, enzovoort brengt hem tot de titel van zijn rede *meer dan veilig* - er is meer aan de hand. Het centraal stellen van het begrip veiligheid heeft te maken met de aard van de (Nederlandse) samenleving die hij typifieert als een 'risicomaatschappij', waarmee hij aansluiting zoekt bij de kernnotie van Ulrich Beck die uitvoerig in recente sociologische en criminologische beschouwingen aan bod komt: "Waar de beheersing van risico's centraal staat, is het streven naar veiligheid een logische politieke vertaling" (p. 8). De herdefiniëring van het criminaliteitsprobleem tot veiligheidsprobleem gaat gepaard met drie uitbreidingen: van delictgedrag naar andere risico's, van strafrechtelijke handhaving naar bestuurlijke maatregelen en van objectieve gebeurtenissen naar de subjectieve beleving ervan. Dit impliceert het volgende: "Via het veiligheidsbegrip wordt het criminaliteitsprobleem in materiële zin breder, in bestuurlijke zin complexer en in psychologische zin dieper" (p. 10).

Deze herdefiniëring gebeurt tegen de achtergrond van een maatschappelijke transformatie die hij uitwerkt onder de noemer van 'een vloeibare samenleving', een notie die hij ontleent aan Zygmunt Baumanns *Liquid Modernity*. Vijf processen staan daarbij centraal: individualisering, informalisering, informatisering, internationalisering en intensivering. Het gaat hierbij telkens om ontwikkelingen die de samenleving in normatieve zin diffuser maken. Samengevat komt het op het volgende neer: de maatschappelijke transformaties rukken het individu los uit diverse, normerende kaders en instituties. Het op zichzelf teruggeworpen individu beschikt over een (al te) ruime beslissingsvrijheid - de keuze voor normoverschrijding is er daar eentje van. Boutellier stelt dat deze processen een aantal reële problemen voortgebracht hebben: meer slachtofferschap en kwalitatieve veranderingen in criminaliteit (voetbalvandalisme, drugshandel, excessief publiek geweld en terreurdaden). Daarbij is de positie van de nationale overheid tanend: de overheid schiet te kort in één van haar kerntaken, namelijk de rechtshandhaving. De morele kwaliteit van een samenleving vraagt om coherentie tussen waarden, normen, gedragsvoorschriften en de instituties die die ondersteunen - en die is zoek, aldus Boutellier. De vijf genoemde maatschappelijke veranderingsprocessen vormen de "parameters van een samenleving met een hoog niveau van normoverschrijding, een relatief onmachtige nationale overheid en een afname van civiele, morele coherentie" (p. 14). De samenleving wordt minder coherent, onzekerder, vloeibaarder. Die toestand roept het verlangen op naar bescherming en naar de gestolde moraliteit van het (straf)recht. Wie *De veiligheidsutopie* gelezen heeft, ziet hier de

kernthese van dat boek doorzinderen: de (onoplosbare) spanning tussen vitaliteit en veiligheid.

De overheid weet zich geprangd tussen terugtreden en optreden. In die context wordt lokale veiligheidszorg aangezwengeld en worden samenwerkingsverbanden, lokale netwerken en *public-private partnerships* gestimuleerd: "Het lijkt (...) dat zich op het terrein van de sociale veiligheid een ontwikkeling voltrekt die past bij de vloeibare samenleving" (p. 18). Responsabilisering van bovenaf gaat hand in hand met verantwoordelijkheid opnemen van onderuit. Decentralisering, privatisering en verstrooiing van verantwoordelijkheden vormen de hiermee gepaard gaande slogans. Maar, zo stelt Boutellier, veiligheidsstreven is eerder een normatieve dan een technisch-juridische strategie. Dit streven staat in het teken van anticipatie en minderen van risico's. Besturing van veiligheid moet begrepen worden in termen van een "normatieve herordening van het sociale domein" (p. 19). In realiteit zijn de twee paradigma's - het strafrechtelijke en het veiligheidsparadigma - echter niet zo duidelijk van elkaar te onderscheiden: enerzijds vervult het strafapparaat een *back-up*-functie ten aanzien van de netwerken en samenwerkingsverbanden; anderzijds is er sprake van een preventiegerichte herziening van het strafrecht. Boutellier verkiest hier te spreken van een verknopping (hij verwijst hierbij naar Johnston en Shearings concept van *nodal governance*) van preventieve initiatieven en repressieve interventies.

Wat zijn de consequenties van deze ontwikkelingen vanuit bestuurlijk oogpunt? Boutellier schrijft de *New Public Management*-benadering en de procesbenadering af en suggereert het beeld van een voetbalelftal dat sterk in de verdediging is gedrongen. Dit voetbalteam moet de metafoor zijn "voor het huidige bestuurlijke proces". Justitie staat tussen de palen en coacht de verdedigingslinie die bevolkt wordt door instellingen die zich bezighouden met diverse risico's, bijvoorbeeld jeugdzorg, stewards, surveillance, particuliere veiligheid, enzovoort. In het middenveld bevinden zich die instituties waarvoor veiligheid slechts een afgeleide functie is: onderwijs, hulpverlening, welzijnswerk, zorg, bedrijfswereld, gemeentelijke diensten. Hij heeft het dan over "vroegtijdige correctie van ongewenst gedrag, beslechting van conflicten, versterking van de integriteit en bevordering van burgerschap" (p. 23). Op de voorlijn bevinden zich de burgers en de sociale verbanden die ze aangaan. Boutellier kleedt zijn metafoor verder in met diverse termen uit de voetbalwereld: *coaching*, *backing*, speelruimte, positie-spel, enzovoort - de lezer kan zich hier ongetwijfeld iets bij voorstellen.

Wat is nu de rol van de politie in het nieuwe veiligheidsparadigma? Boutellier stelt dat de politie kampt met handhavingsproblemen (in de lijn van de paradox dat het strafrecht steeds méér bevraagd wordt, maar steeds minder te bieden heeft): ze is onvoldoende in staat om de orde te handhaven. Ze moet dus op zoek naar een nieuwe identiteit. Boutellier verwijst hierbij naar haar informatiefunctie die door diverse politiedeskundigen gesuggereerd wordt. Hij heeft het dan over informatiemanagement in relaties met de lokale veiligheidsnetwerken. Maar, zo voegt hij al vlug toe, de politie mag niet gereduceerd worden tot een kennismakelaar. Het politieapparaat beoefent een regulatief vak en dat stelt andere eisen dan de taal van dienstverlening, klanten en kwaliteit: "Ze doen meer in verplichtingen van burgers dan in serviceverlening. De politie zal haar functie eerder definiëren in termen van naleving en risicomangement" (p. 27). Binnen zijn voetbalmetafoor vervult de politie de functie van libero - ze krijgt dus een centrale plaats in de verdediging van Boutelliers voetbalteam. Enerzijds is de politie daarbij ondersteunend naar de andere verdedigers en het middenveld toe; anderzijds treedt ze hard op als het moet.

Dan lijkt Boutellier wat gas terug te nemen: het veiligheidsstreven wordt wat getemperd in het licht van de fundamentele principes van de democratische rechtsstaat (hij noemt: privacy, rechtvaardigheid en vrijheid). Boutellier stelt dat de 'dominantie van het veiligheidsprobleem' ook de vraag opwerpt naar het soort samenleving waarin we willen leven. Hij voegt daar de vraag aan toe of het veiligheidsparadigma ons niet vastketent aan de angst voor gevaar en risico's. Maar Boutellier blijft positief: "Het verlangen naar veiligheid leidt ertoe dat we de normatieve functie van de instituties weer ontdekken" (p. 28). Er gaat een moreel appèl uit van het veiligheidsverlangen dat hij positief waardeert. "Het veiligheidsparadigma draagt ertoe bij de uit het lood geslagen verhouding tussen publieke gemeenschap en de decadente vrijheidsbeleving te herstellen" (p. 30). De uitwassen van de vitale samenleving moeten beheersbaar gemaakt worden, maar tegelijkertijd moet die vitaliteit gewaarborgd en gekoesterd worden. Boutellier sluit in die zin af met een positieve noot: "Het veiligheidsparadigma is gericht op de bescherming van burgers, op het herwinnen van publiek burgerschap, maar het dient ook de ruimte te creëren voor nieuwe kaders voor vitaliteit: ontmoeting, creativiteit, sociale innovatie, kunst en cultuur" (p. 31).

Ik merkte hierboven al op dat het korte bestek van een rede noopt tot enige om- en voorzichtigheid bij een recensie. Dit is zeker van toepassing wanneer op amper een veertigtal pagina's sociaal-analytische beschouwingen met normatieve standpunten verweven worden. Daar *Meer dan veilig* in het verlengde ligt van, en verder bouwt op, ander werk van Boutellier zou ik toch met wat meer stelligheid een aantal kanttekeningen willen maken bij *Meer dan veilig*.

Ten eerste, ik heb soms moeite met het realisme van Boutellier. Boutellier stelt meermaals in zijn oeuvre dat we de *reële* ervaring van onveiligheid moeten onderkennen en de 'roep om veiligheid' *serius* moeten nemen.² Hij deelt daarbij ook geregeld een tik uit aan die sociale wetenschappers die eerder geïnteresseerd zijn in het controle-apparaat of processen van uitsluiting dan in de problemen van onveiligheid zelf. Boutellier bindt hier tevens politieke gevolgen aan vast: het is de democratische plicht van politici om aan de behoeften van burgers tegemoet te komen en de veiligheidsbehoefte serieus te nemen.³ De overheid en de burgers vinden elkaar in de gezamenlijke afwijzing van geweld, zo stelt hij ook. Wanneer ik zulke passages lees dan flikkert, in een eerste moment, de titel van een boek van Jac van Wering in neon-kleuren voor

2 Boutelliers realisme verschilt ook sterk van een andere vorm van realisme in de criminologie: de *left realism* traditie van Jock Young en co. De links-realisten waren er op gebrand om criminaliteit serieus te nemen. Dit was ingegeven door de erkenning dat criminaliteit een probleem vormt voor een belangrijk deel van de bevolking, vooral vrouwen, etnische minderheden en de meest kwetsbare geledingen van de arbeidersklasse. Bij Boutellier is het echter niet *criminaliteit* maar wel *onveiligheid* dat centraal komt te staan. Daarenboven krijgt zijn realisme een sterk emotionele dimensie: het is de *roep om veiligheid* (of zoals hij op een andere plaats in het Engels stelt: *the cry for safety*) die serieus genomen moet worden.

3 Zie ook: "Voor een diagnose van de veiligheidsproblematiek is het echter onvermijdelijk om de roep om 'veiligheid' als reële factor te onderkennen. Bij het begin van de 21ste eeuw is veiligheid een van de grote sociale thema's geworden. Dat blijkt bijvoorbeeld uit bevolkingsonderzoeken waarin burgers criminaliteit als hun grootste zorg aangeven - nog voor milieu, gezondheid en economie. Het blijkt eveneens uit de aandacht in de media en de politiek. En het is zichtbaar in de grote aandacht voor het strafrechtelijke systeem. Het is eenvoudigweg ondenkbaar dat de politiek zich niets gelegen zou laten liggen aan de maatschappelijke onrust rond criminaliteit en onveiligheid", H. BOUTELLIER, *De veiligheidsutopie*, Den Haag, Boom Juridische Uitgevers, 2002, 37.

mijn ogen: *Onrust is van alle tijden*.⁴ Vooral de zinsnede 'van alle tijden' is daarbij relevant omdat ze het chronocentrisme aan de kaak stelt: het nodigt uit tot enige tempering van de uniciteit van het heden en de onrustgevoelens die nu zo centraal zouden staan.

Maar ik mis vooral een gedegen kadering van die behoefte aan veiligheid: terwijl de 'vloeibare samenleving' uitgebreid aan bod komt om de obsessie met vitaliteit en de losgeruktheid van het individu uit normatieve kaders te verklaren, laat Boutellier na om te verduidelijken hoe *diezelfde* 'vloeibare samenleving' mee de behoefte aan veiligheid genereert. Hier komt het wat halfslachtig gebruik van het werk van Zygmunt Bauman naar boven. In Baumans analyse in *Liquid Modernity* (en op andere plaatsen) wordt heel wat aandacht besteed aan de overgang van een producenten- naar een consumentenmaatschappij, aan de vloeibaarheid en ongrijpbaarheid van kapitaalstromen en de toenemende flexibilisering van afnemende arbeidsplaatsen, aan de rol van de media, enzovoort. De onzekere situatie waarin individuen zich bevinden en de wijze waarop *individuele* oplossingen opgedrongen, gesuggereerd en gezocht worden voor *collectief* geproduceerde problemen, brengt Bauman in verband met het onveiligheidsgevoel. Dit mis ik in de analyse van Boutellier: vitaliteit wordt uitgebeeld en uitgelokt, onveiligheid al te gemakkelijk als vanzelfsprekend aangenomen. In die zin vraag ik me ook af of Zygmunt Bauman volgende uitspraak ten volle zou onderschrijven: "Het lijkt (...) dat zich op het terrein van de sociale veiligheid een ontwikkeling voltrekt die past bij de vloeibare samenleving" (p. 18). Boutellier verwijst hierbij naar de lokale samenwerkingsverbanden en *networking* met betrekking tot veiligheidsinitiatieven. In zijn vele reflecties op straf- en controle-ontwikkelingen vestigt Bauman echter de aandacht op heel andere ontwikkelingen: de groeiende gevangenispopulaties en de wijze waarop 'overbodige mensen', zij die niet langer een plaats hebben in de huidige consumentenmaatschappij (Bauman spreekt treffend van *flawed consumers* en *human waste*) via de strafrechtsbedeling uitgerangeerd worden. Hierover is echter geen spoor te bespeuren bij Boutellier. Op het eerste zicht lijkt hier sprake te zijn van een wat partiële lezing en gebruik van de inzichten van Bauman.

Ook plaatst hij de politiek, naar mijn aanvoelen, soms in een wat te positief en onschuldig daglicht. De politicus die luistert naar de verzuchtingen van de burger is een goede politicus want in een democratie moet aan de behoeften van de burgers tegemoet gekomen worden, zo stelt Boutellier. Maar de overheid volgt niet gedwee de verzuchtingen van de mensen. Die 'democratische thesis' moet toch wat genuanceerd worden: vaak zal blijken dat media- en politieke aandacht voor criminaliteit en onveiligheid de publieke opinie voorop loopt en haar mee vormgeeft. Daarenboven spelen beide actoren een centrale rol in het begrijpen van, en zin verlenen aan, die ervaringen met criminaliteit en gevoelens van onveiligheid: *verhalen* worden gebreed rond die ervaringen waarbij beelden over criminaliteit (en overlast) en criminelen (en ordeverstoorders) evenals opvattingen over oorzaken van criminaliteit (en overlast) en opinies over gepast straffen (en bestrijden) de wereld ingestuurd worden. Die verhalen worden anders ingekleurd naar tijd en plaats en zullen meer of minder opduiken. David Althei-

4 Zoals van Weringh stelt: "Het zou niet zoveel moeite kosten een boek samen te stellen, dat geheel is gevuld met uitspraken over de stijgende misdaad en de toenemende onveiligheid, niet over de laatste tien jaar, maar over een paar eeuwen. In verschillende perioden is de klaagzang aangeheven dat het met de misdaad niet langer kan en dat er nu eindelijk eens iets aan gedaan moet worden (...) Niettemin denkt elke generatie opnieuw dat zij zich voor het eerst in de geschiedenis met de ernst van deze problemen geconfronteerd weet." J. VAN WERINGH, *Onrust is van alle tijden. Opstellen over criminaliteit in Nederland*, Amsterdam, Boom, 1978, 43 en 46.

de hangt in zijn studie met de veelzeggende titel *Creating Fear* bijvoorbeeld een heel ander beeld op van de interacties tussen media en onveiligheidsgevoelens. Wat er ook van aan zij en of je nu eerder aanleunt bij een realistische of constructivistische invalshoek, aan de mediatieke en politieke context waarbinnen de veiligheidskaart getrokken wordt, mag toch niet al te licht voorbij gegaan worden. Je moet bijvoorbeeld geen veiligheidsspecialist zijn om in te zien dat TV-programma's zoals 'Houd de dief!' (op VTM) waarbij ex-inbreker Freddy en Mathias Coppens, met de toestemming van de bewoners, inbreken in een huis in Vlaanderen en testen of de bezittingen voldoende beveiligd zijn voor de grijpgrage handen, een impact hebben op het veiligheidsgevoel en preventiegedrag van de vele kijkers. De reclamespotjes van private beveiligingsfirma's die het programma omgeven, doen daar nog een schep bovenop. En de gretigheid waarmee en de wijze waarop lokale politici in Vlaanderen gebruik maken van hun (nieuwe) bevoegdheden - denk maar aan het straatverbod en de huis-aan-huiscontroles in Antwerpen, de geplande boetes voor ouders van overlast veroorzakende jongeren in Mechelen of het samenscholingsverbod voor jongeren in Tessenderlo - doet ook vermoeden dat niet enkel eerlijke veiligheidsoverwegingen een rol spelen. De electorale klok tikt nu eenmaal sneller naarmate najaar 2006 dichterbij komt.

Tot slot is ook de metafoer van het voetbalteam vatbaar voor verdere uitwerking. Opvallend is alvast dat de ploeg van Boutellier sterk de verdedigende kaart trekt: de wil om te winnen lijkt veraf te liggen. In het beste geval kan met deze ingesteldheid enkel maar een gelijkspel uit de brand gesleept worden - of de hoop moet gevestigd worden in een misstap van de tegenstrever: een *owngoal* ingegeven door slordigheid of onoplettendheid. Het doet vragen rijzen in hoeverre de spelers voldoende sterk gemotiveerd kunnen worden om hun taak met volle inzet ter hand te nemen. De defensieve ingesteldheid van Boutelliers team hangt natuurlijk deels samen met zijn analyse: "De gefragmenteerde, vloeibare samenleving heeft geen fantasieën over een ideale wereld, maar denkt in termen van het voorkomen van ziekte, verloedering en slachtofferschap" (p. 21). Maar in hoeverre valt deze pessimistische en illusieloze typering van de huidige maatschappij te rijmen met zijn optimistische inkleding van het veiligheidsparadigma en de mogelijkheden die hierin vervat zouden liggen voor een hermoraleering van de samenleving? In de mate dat de voetbalmetafoer alludeert op *ploegsport* loopt ze ook mank: de tegenstrever in het veiligheidsspel zal zelden georganiseerd zijn en ook Boutelliers ploeg zal niet steeds als team naar buiten komen. Daar kan nog aan toegevoegd worden dat de verschillende lagen in de strafrechtsbedeling - van opsporing, over straftoemeting tot strafuitvoering - eigen doelstellingen nastreven en zich niet altijd in het veiligheidsparadigma kunnen of willen inschrijven.

Boutelliers analyse en veiligheidsparadigma roepen heel wat vragen op. Enerzijds is dit te wijten aan de beperkte ruimte die de rede hem biedt om zijn argumentatie uitvoerig op te bouwen. Maar anderzijds ligt *Meer dan veilig* wel in de lijn van zijn vroeger werk. Dit laatste is natuurlijk allesbehalve verrassend en het geeft de opgeroepen vragen en de gestelde problemen toch wat meer gewicht. Daarenboven is het niet altijd duidelijk welke Boutellier aan het woord is: spreekt hij als maatschappij-analyst en theoreticus of als hoofd van een beleidsgericht onderzoeksinstituut en ex-ambtenaar bij het ministerie van Justitie? Boutellier stelde onlangs dat hij eerder wil 'meebewegen' en zich constructief wil opstellen dan 'ontmaskeren' en deconstrueren. Dit is natuurlijk lovenswaardig, maar de vraag blijft in hoeverre een goede en grondige analyse zonder een zekere mate van 'ontmaskering' kan. De vraag "Hoe moeten we met de aandacht voor het veiligheidsthema omgaan?" is een andere dan "Vanwaar komt die aandacht voor het veiligheidsthema?" - de eerste ligt eerder in de lade van de beleidsmaker, de

andere hoort vooral thuis in de schuif van de analyticus. Dit hoeft natuurlijk niet te betekenen dat één persoon de twee lades niet kan of mag opentrekken, maar wel dat het gevaar bestaat dat wat naar de buitenwereld toe voorgesteld wordt als een 'analyse' of een 'criminologische diagnose' *van veraf* eigenlijk eentje is *van dichtbij* - dit wil zeggen: sterk gekleurd door die wil om 'mee te bewegen'. Over die positiebepaling stelt zich - de eerder aangehaalde uitspraak: "Criminologische onderzoekers hebben zich te beperken tot criminaliteit, veiligheidsonderzoekers juist niet" indachtig - nog een meer specifieke vraag: bekent Boutellier zich wel tot de criminologie? Heel wat van de gestelde problemen worden waarschijnlijk een pak inzichtelijker met een meer duidelijke positiebepaling. In die zin wordt het alvast uitkijken hoe de verhaallijnen uit zijn rede in de nabije toekomst verder uitgewerkt worden.